

Stefano E. D'Anna

İnsan, zaman ve zamansızlık / zamandan bağımsız olma arasındaki, hiçlik ve sonsuzluk arasındaki köprüdür. (Man is the bridge between time and timelessness, between nothingness and eternity.)

ZAMANDAN BAĞIMSIZLIK

Her an, bir yaratma eylemidir. Her an yenidir. Bir saniye öncesi ya da bir saniye sonrası hiç olmadı, asla da olmayacak. Gördüğün ve görmediğin her şey tam bu an içinde yaratılıyor. Her şey şimdi, bu ebedi anın sonsuzluğunda meydana geliyor.

V aşantımız, birbirine paralel iki hat üzerinde ilerler. Birincisi, birbirini izleyen durumlar ve koşullardan oluşan ve zaman içinde bize ulaşan 'olaylar'dır. Diğeri ise hislerimizin, ruh hallerimiz ve duygularımızın itici gücü olan, zamandan bağımsız oluşan ve çoğunlukla bilinçsiz bir şekilde yükselen 'durumlar'. Bu sebeple, bir insanın kişisel geçmişi, yatay düzlemde dışsal olaylardan, dikey düzlemde ise içsel ya da oluş durumlarından meydana gelir. Halbuki insanlar yaşamlarını, sanki sadece dışsal olaylardan oluşuyormuş gibi düşünürler ve bu şekilde bahsediler. Gerçekte ise, bir kişinin dış dünyasının niteliği, zamanın yokluğunda oluşan zihinsel durumlarının niteliğine bağlıdır.

İnsan yaşamı, dışsal olaylardan çok içsel durumlardan, duyguyu düşüncelerden meydana gelir. Bizler, zaman ve zamandan bağımsız olma arasında, hiçlik ve sonsuzluk arasında beklemeye olan bir çeşit ip cambazları gibiyiz. Bizler kendimizi zamanın yaratıcıları olarak, bir zaman okyanusunu içinde yitirdiğimizi düşünürüz: ancak gerçekte, insan için asıl önemli olan, onun zamandan bağımsız bir dünyaya ait olan fikirleri, duyguları, düşünceleri ve amaçlarıdır. Temelde, görünmeyenleri oluşturduğumuz, zamandan bağımsız, zamansız varlıklarıdır.

Zamana tapınan insanların olmamızdan dolayı karşılaştığımız olayların ve koşulların belirlemesinde zihinsel durumlarımızın sahip olduğu gücün habersiz, yaşamlarımızın tümüyle akıp girmesine izin veriyoruz. European School of Economics'in motosu olan 'Visibilia ex invisibilibus' (Görünen, görünmeyenlerden gelir) ilkesi, bizlere yaşamlarımızda belirgin olan, gördüğümüz, dokunduğumuz ve gerçeklik olarak adlandırdığımız her şeyin kendi görünmezlerimizden, fikir ve düşüncemizden geldiğini anımsamaktadır.

Bir gün, muhtemelen yakın bir gelecekte, robotlar ve akıllı makineler düşününce, hatta gülmeye becerisine sahip olabilecekler, ancak hiçbir zaman düşülemeyecekler. Tüm etkinlikler içinde en insani boyutta olan eylemler 'düşlemek'. Bizce has, esiz ve belirleyici özelliğimiz düşünmek değil düşülmektir. Bu bağlamda, Descartes'in 'Cogito ergo sum' (Düşünüyorum öyleyse varım) deyişini 'Somnio ergo sum' (Düşünüyorum öyleyse varım) şekline dönüştürmek tam yerinde olacaktır. Ben düşününce*

İnsan, zaman okyanusunda yüzdüğünü düşünür. Ancak asıl önemli olan, onun zamandan bağımsız bir dünyaya ait fikirleri, duyguları, amaçlarıdır.

kendisiyim. Düşlemek, zamandan bağımsızlığın tecrübe edileceği yegâne olasılıktır. Düşlemek yalnızca zamanın yokluğunda gerçekleşebilir.

Bu sepehler ki, gerçek düşleyişlerin sayısı her zaman çok az olmuştur. Zamanın dalmış sıradan insan, tek bir yönünde üzerinde ilerleyen mevcudiyeti ile düşleme özgürlüğüne sahip değildir; hayatın hipnotik tasvirine körü körüne boyun eğer ve mekanik mizacının, olumsuz duygularının görünmeyen bağları ile hareket eder. Eşsizliğini ve bir yaratan olan gerçek doğasını unuttuğumuz çinkü kendisine erişecek bir bağlantı yoktur. Kendisini tanımaz.

BU HAPİSTEN NASIL KURTULURUZ?

Modern toplumlar, bilimsel başlangıçları ve teknolojik gelişmelerini ile gurur duyarlar. Bir postayakasından Batı yakasına gönderilen bir mesajın, at sırasında üzerine ulaştırılması haftalar sürerken, bugün aynı posta elektronik hızda yolculuğuna tamamıyla ve bizler yeryüzütünü ve uç noktaları ile iletişim kurup, o noktaları uçakla seyahat edebiliyoruz. Lakin bu gelişmeler bize zaman üzerinde bir galibiyet sağlamamıştır. Tam tersine, modern ve teknolojik günümüzde kendimizi hiç olmadığımız kadar kaygılı, baskılı içinde, sıkıştırılmış ve hısrana uğramış hissediyoruz eski zamanlara göre. Neden? Çünkü zamana karşı olan ölümlü kalım mücadelesini kendi 'dışımızda' kazanamazdık düşündük. Gelişimi hız ile, daha fazla üretimi ile, tüketimi ile ve hatta yok etme kapasitesi ile ödeseydikler. Ancak zamanı kendi 'içimizde' nasıl yenilebileceğimizi, onu 'oluş'umuzda nasıl bastırabileceğimizi ve kendimizi fedetmek bu zaman hapisten nasıl kurtulabileceğimizi öğrendik. İnsanı gerçek hız, ancak zamanın yokluğunda hilebilir.

Hiçbir okul, hiçbir üniversite, hiçbir akıl hocası bize, zamandan bağımsız olma ile ilgili, zamanın dışından bırakıldığı bir dünyada dingin ve farkında olmanın gücü ile ilgili herhangi bir öğretilme bulunmadı. Zamanın üzerinden arşaradığımızda, internet bağımsızlık veya zamansızlık (timelessness) teriminin, tıpkı 'eterniyti' nin (ebediyet) sadece bir parfüm dükkanında, küçük şık bir şişe üzerinde etikette

ZAMAN, BİZİ HENÜZ KABULLENMEYE HAZIR OLMADIĞIMIZ GÖRÜNTÜDEN KORUYAN PUSLU BİR EKRANDIR. ZAMANIN TAM VAKTİNDE YETİŞEN AMORTİSÖRÜ OLMASA, ONUN PSİKOLOJİK BÖLÜNMELERİ VE TUTARSIZLIKLARI İLE YÜZLEŞMEK ZORUNDA KALAN İNSANOĞLU ÇILDIRABİLİRİ.

bulunması misali, yalnızca müzikte, pop şarkıların sözlerinde kullanılmış olduğunu görürüz ki, bunların dışında sadece European School of Economics'in sunduğu 'Integrity' (Bütünlük) ya da 'Timeless Leadership' (Zamandan Bağımsız Liderlik) seminerlerinin bu kelimeyi gerçek anlamında işlediğini anlarsınız. Bunun sebebi ise, açıkça, bu 'okul'un, 'düşün'ür var olan en gerçek şey olduğuna, ekonomiyi ve iş hayatının bir 'düşleme sanatı' olduğuna inanmasdır.

Sıradan insanlar, dışarıda neler olduğunu görmek, kendilerini belirleyen şeylerin neler olduğunu bilmek düşünceleri, her zaman o hiç bilmeyen sayısız problemlerine dışarıda çözümler bulma arayışı içinde hayalranı yaşarlar. Bütünlük sahibi bir insan ise, dışarıda hiçbir çözüm olmadığını bilir. Tanımı gereği, sıradan yaşamın zindanlarında ve zaman labirentinde çıkarılmaz. Hiçbir şey zaman içinde çözümü ulaşmaz. Hiçbir şey zaman içinde çözümü ulaşmaz. Dünya üzerindeki kötülükler, çansızlar, kıtlık, yoksulluk, suç işleme eğilimleri bin yıl boyunca herhangi bir çözüme ulaşmadı. Sükunen ve dinginlik içinde, 'bütünlük' adını verdığımız bir tanımlanmışlık, kararlılık haline, 'oluş'un birliği haline ulaştığımızda, çözüm aramızında olmanıza gerek kalmaz; biz çözümleri kendimizde buluruz. Zamandan bağımsız olduğumuzda, zafer mücadeleden önce, çözümler de sorunlardan önce gelir.

Zamandan bağımsız olma arayışını ve boş olmayan duyguların, olumsuz

düşüncelerin giderilme çabasını aşı eğitimi olarak kabul eden 'oluş' okullarına ihtiyacımız vardır. Zamandan bağımsız olmak, bir bütünlük halidir; dünya ve zamana karşı müthişliği, bulmuşluğun tek bir atomunun bile içeriye sızmamasına izin vermediği, aletle bir kendini gerçekleştirme durumudur.

Zamansız oluşt, işel durumlarla dışsal olayların, zaman tarafından yanlıca bir biçimde aynılığ tek ve aynı şeyler olduklarının farkına

varız. Bu yanlışdan kurtulup zaman perdesini kaldırdığımızda, dışarıda olanlar ile içimizde yaşadıklarımız arasında hiçbir ayırım olmadığını görürüz. Olaylar, işel durumlarımızın zaman ve mekân kapsamında somutlaşmış hallerinden başka bir şey değildir. Gerçekte insanın duygusal durumları, gözle görünen hale gelmek ve ortaya çıkmak için fırsat kollayan olaylardır. Manen her an, aqları ve kapanan bir dikkat gibidir; her an birileri ya kazanır ya kaybeder. Her an ya başarılır ya da başarısızdır. Her şey şu anda meydana geliyor, bu sonsuz esnada. Sahip olduğumuz tek gerçek zaman olan bu an içinde, düşüncelerimizi yöneterek ve duygularımızın farkına vararak, varlığımızın kontrolünü ele geçirebiliriz, kaderimizin yönünü belirleyebiliriz.

ZAMAN BİR AMORTİSÖRDÜR

Antik Yunanlar muazzam bir girişimde bulunmuşlardır. İnsanlık tarihinde ilk defa bir imkânsız tasarlama ve düşleme sanatı yoluyla sanat, estetik, uyum, felsefe, tiyatro ve bedenî şişas ile zamanı alt edebilecek bir uygarlık düşlemişlerdir. Sadece zamanı ölçme konusuyla hiçbir zaman çok fazla ilgilenmemiş olmalık kalmamızdır, tüm tanımları en korkuncunun efanesini, kendi öz çocuklarını zaman 'Zaman Tanrısı Kronos' efanesini yaratmışlardır. Bu, öğüt veren bir efanesidir: "Dikkatli ol! Eğer zamanı çokça okursan, zaman tarafından yutulursun."

Eğer zaman sadece bir tanımlamadan, toplu bir hipnotizmadan, gerçekte var olmayan hayali bir boyuttan ibaret olsaydı bütünlük sahibi insanlar, onun üzerinde üstünlük sağlayabilir ve ondan bağımsız yaşarlardı. Peki nasıl oluyor da zaman tüm zamanlarımızı hâkim edebilir? Cevap şu ki, zaman bir amortisördür. Hazırlık bir insanlık için zamanın yokluğu, olabilecek en korkunç şeydir. İstecisiz kişi ve iş bir deney için zamanın dünya üzerindeki

Yunanlılar, "Zaman Tanrısı Kronos" efanesini yaratmış. Göyü, "Zamanın çocuğu olursun, zaman tarafından yutulursun" söylediğini veren efanesiye, "Çocukların Yiyeceği Sütünü" adlı yağlı tabloda resmettiler. 1819-1824 yılları arasında çizilen tabloda, Yunan Tanrısı Kronos'un (Roma karşılığı Satürn) kendi yerine geçmelerinden korkmuş öz çocuklarını, doğumlarını henüz arından yiyerek öldürmesi anlatılır.

HER AN, YA BAŞARIDIR YA DA BAŞARISIZLIK. HER ŞEY ŞU ANDA MEYDANA GELİYOR, BU SONSUZ ESNADA. SAHİP OLDUĞUMUZ TEK GERÇEK ZAMAN OLAN BU AN İÇİNDE. DÜŞÜNCELERİNİZ YÖNETEREK VE DUYGULARIMIZIN FARKINA VARARAK, VARLIĞIMIZIN KONTROLÜNÜ ELE GEÇİREBİLİR, KADERİMİZİN YÖNÜNÜ BELİRLEYEBİLİRİZ.

da diğer bir deyişle zamandan bağımsız olmak ve bütünlük sahibi olmak bir ve aynı şeylerdir. Ölümsüz bir şirket, ancak ölümsüz bir kurucu tarafından oluşturulabilir. Uzun bir ömre sahip her ne varsa, sonsuzluk atomları ile inşa edilmiştir.

KAHRAMAN OLMANIN KOŞULU

Korkusuzluk, savaşçı olmanın, kahraman olmanın koşulu; bir 'dreamer'ın (düşleyenin) içinde

bulduğumuz durumdur. Hinduizm, bin yıllık bilgeliğin içinde aynı anlayışa ulaşmıştır. Budist düşünce yapısını etkileyen Hindistan'dan Çin'e ve Japonya'ya yayılan, kutsal ve felsefi Hindu metinlerinin şairi sanatı Baghavadiya, zamandan bağımsız bir kahramanın, ilâhi tabiata sahip bir insanın, bir bircinin birincil özelliğinin 'korkusuzluk' olduğuna dikkat eder.

Her insanı başarısız, bir bilimsel ya da sosyal içerikli zafarın, dünyanın en büyük finansal ve endüstriyel kuruluşlarının ardında, güzel, faydalı, varlıklı ve seçmiş olan her şeyin kaynağında her zaman bir kişi, bir birey ve onun düşü vardır. Sevgi, iyimserlik ve minnetkarlığı gibi önemli duyguların yalnızca bireyin kendisi besleyebilir; kitle bunu gerçekleştirir. Ve sadece birey düşleyebilir. Bir ağaçta, olumsuz duyguların katılması kalınsız ile yönetilen kitle ise, kendi yaratığı zaman hapishanesinin içinde korkunç buz gibi soğuk sıvısı içine batmış bir vaziyetteyken, en iyi

ihimale kabullarını besleyebilir. Eğer sadece birkaç saniyelik zinde korkuyu yaşamamızdan kaçınarak, zamanı askya alabiliriz, kendimizi 'şimdi'nin parmaklıksız uçurumunun kenarında, onun sonsuzluğu ile yüzleşme haldelerinde. İşte tam o haldeyken en imkânsız dilerler düşleyebilir, yaşamızın ve gezegeni yitirmesini için en inanılmaz çözümleri kendimize çekebiliriz.

Ancak korkusuz ve zamandan bağımsız olmak, o kadar güçlü durumlardır ki, henüz buna hazırlık olmayan bir insanlık için korkunç kendisi kadar irtikâdetti olurlardı ve insanlığı, derhal özgeçmişine veya kaderine, ya geçmişin hatrasına ya da geleceğin tasavvuruna sığdırırdı. Zaman sığdırırdı; her şey olduğu gibi koruyan kader ve korkunun o algılıdır, güphen veren haline geri dönerdi.

Dünya böyle, çünkü sen böylesin. ☐